

СЛОВЕНСКА НАУЧНА ФАНТАСТИКА КОД СРБА

Зборник радова

Уредио Дејан Ајдачић

Алма

Београд, 2021

Садржај

Дејан Ајдачић <i>Уводна реч</i>	7
Александра Корда <i>О неким аспектима превођења и рецепције дела Карела Чапека у српској култури</i>	9
Ирина Антанасијевић <i>Фантастика руске емиграције у Краљевини СХС / Југославији</i>	28
Љиљана Пешикан Љуштановић <i>Фантастика у функцији васпитања — роман за децу Николаја Носова на српском</i>	47
Зоран Стефановић <i>Српски и југословенски стрип и словенска научна фантастика</i>	57
Миодраг Миловановић <i>О преводима словенске научне фантастике у српској и хрватској периодици до 1990. и у српској периодици до 2020</i>	96
Дејан Ајдачић <i>Преводи прозних књига словенске научне фантастике на српски и хрватски језик до 1990. и српски језик до 2020</i>	134
Ненад Ђ. Благојевић <i>О околностима превођења савременије руске научне фантастике на српски језик</i>	162
Зоран Стефановић <i>Словенска димензија „Енциклопедије научне фантастике“ Зорана Живковића и њени социокултурни одјеци</i>	171
Зоран Стефановић <i>Српска радиофонија и словенска научна фантастика, са освртом на циклус „Паукова мрежа“</i>	204
Зоран Стефановић <i>Српско позориште и словенска научна фантастика, са освртом на Чапека и Булгакова</i>	213
Миодраг Milovanović, Boban Knežević <i>Bibliografija slovenskih prevoda naučne fantastike na srpski i hrvatski jezik</i>	223
Vera Petrović <i>Registar prevodilaca (uz Bibliografiju slovenskih prevoda naučne fantastike)</i>	289
<i>Registar ilustratora (uz Bibliografiju slovenskih prevoda naučne fantastike)</i>	293

Елена Ковтун

Научна фантастика на руском језику од 1990. до 2010. године: основни трендови и значајни текстови295

Јевгеније Шкуров

Екумена Хенри Лајона Олдија309

Богдан Троха

Генолошки чиниоци атрактивности савремених научнофантастичких романа у Пољској314

Зоран СТЕФАНОВИЋ

Српски научни центар; Научно друштво за словенске уметности и културе

СРПСКА РАДИОФОНИЈА И СЛОВЕНСКА НАУЧНА ФАНТАСТИКА, СА ОСВРТОМ НА ЦИКЛУС „ПАУКОВА МРЕЖА“

Радијска продукција у Србији има традицију од близу сто година — од 1924. — где је фантастика имала своје место кроз уметнички програм, вести и теоријско–културне прилоге. Овде је и словенска научна фантастика имала истакнуту културну улогу, било кроз праћење и тумачење књижевности, филмског и позоришног живота или стрипа, било кроз сопствену драмску продукцију, својевремено једну од већих у Европи и у 20. веку најнаграђиванију. На примеру београдског драмског циклуса „Паукова мрежа“ показујемо да је Радио Београд традиционално утицајан заступник словенске фантастике у Југоисточној Европи, што указује да је српска радиофонија занимљив и виталан чинилац словенске културе.

Кључне речи: српски радио, српска радиофонија, радио–драма, словенска научна фантастика, српска култура, словенска култура, Радио Београд, Паукова мрежа

Радио Београд је најстарији електронски медиј на Балкану и шире, у Југоисточној Европи. Почетак му лежи у 1924. години — убрзо након почетка цивилног радија у Сједињеним Америчким Државама 1920, и две године након почетка рада Би-Би-Сија у Великој Британији 1922. године. Пет година касније, од 1929, редовни београдски програм постаје незаобилазан чинилац и високе и масовне културе, намењене најширем слушалаштву, што је улога задржана до данас. Значајан аспект овог деловања је од почетка била фантастика, укључујући и словенску научну фантастику.

РАДИО КАО ИЗРАЗ НАУЧНЕ ФАНТАСТИКЕ

Наравно, поимање радио–сигнала у српској култури — не само као техничке новотарије, него и као средства усаглашавања човечанства и комплетног живота са Васељеном — старије је од оснивања српске радиофоније.

Налазимо га манифестно још у раној српској авангарди, рецимо 1921. код генијалног Станислава Винавера, српског писца са педигреом пољског јеврејства. Његова епистоларна прича „Громобран свемира“ говори како становници различитих планета саобраћају радиограмима да би решили проблем далеке планете где су стројеви подивљали и постали опасност за житеље остатка свемира. Овде можемо закључити да постоји јасна идејно-тематска веза са општесловенском културом и ондашњим историјским токовима, јер је прича писана непосредно након Винаверовог боравка у Совјетској Русији, у формативним годинама Револуције (1917–1919).¹

За локалну српску варијанту космизма логично је било да посебно рачуна са бежичним и даљинским технологијама, јер је још током *La Belle Époque* та варијанта била непосредно обележена делом, али и филозофијом Србина Николе Тесле, „изумитеља 20. века“, којем је, између осталог, признато и откриће радија.² Исти Тесла је у периоду 1899–1901. вишекратно и потпуно јасно дефинисао радио као средство комуникације са удаљеним планетама и другим интелигентним бићима. Није зато случајно да је најпознатија радио драма у историји постала управо научнофантастичка „Рат светова“ Х. Џ. Велса, која је у адаптацији Орсона Велса из 1938. године фикциону инвазију Марсоваца увела у менталну, а накратко и у друштвену реалност. Та стварност туђинског присуства је, нагласимо успут, у нашем добу постала неспорна.³

¹ Код Винавера, Чувар Зелене Куле са Марса, у епонимној приповести „Громобран Свемира“, размеђује радиограме са „сателитима, прстеновима и обручима сунчаног система“. Неки делови нам указују на оно што је Винавер препознао у револуционарној Русији: „Супер радиограм са Алфе. Стручњаци овдашњи централне нервне космичке клинике држе, да сунчани систем није умно поремећен. Они држе да је живчана интуиција сунчаног система бескрајно префињена, и да је тај систем осетио реалну свеопшту опасност, коју остали васељенски системи још не примећују, јер је њихов нервни живот грубљи и неразвијенији. Доктор Миракел, Шеф свију нервних клиника Свемира. Радиограм Централног Одбора свих Млечних Пuteва и свих Небулоза: Мобилизација Објављује се свеопшта мобилизација умова да би се пронашао начин, како да се спасе Простор од пропасти, која му прети услед слома Времена. Ц. О. С. М. П. Н. (Централни одбор свих млечних путева и небулоза.)“

² Тесла је још 1893. нагласио да његов систем теледириговања може служити и за комуникацију, али му је тек 1943. признато преимућство над Марконијем, скоро пола века од првих експеримената.

³ Велсову радио-драму видимо као очигледан почетак кондиционирања становништва, скоро четврт века раније од препорука Брукингсовог института у *Proposed Studies on the Implications of Peaceful Space Activities for Human Affairs* (alias: “The Brookings Report”) 1960. Ово се да ретроактивно закључити, јер је, док ово довршавамо у јуну 2021, туђинско присуство постало и призната *реалност* од стране америчке војске; видети: The Office of the Director of National Intelligence (ODNI): “Preliminary Assessment: Unidentified Aerial Phenomena”, June 25, 2021. <https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/assessments/Preliminary-Assessment-UAP-20210625.pdf>

РАЂАЊЕ СРПСКЕ РАДИОФОНИЈЕ И ЊЕН СЛОВЕНСКИ ЧИНИЛАЦ

Драме се у радиодифузном систему Србије емитују од 24. марта 1929. године. Тада је Радио Београд дао адаптацију српске народне песме „Ђакон Стефан и два анђела“ која кроз верско-чудесну, *фантастичку* фабулу крије темељни старозаветни аврамовски мотив жртвовања детета, али у српско–словенској иновацији третмана жртве (што је од интереса за антропологе религије и фолклористе).⁴

Физичко ограничење класичног позоришта је тако надиђено радијским извођењима, јер, како Википедија преноси анонимног коментатора, од тада „радио своје уметности нуди људском уву без географских ограничења васколиким простором Теслине галаксије бежичног преноса звука“ [ВИКИПЕДИЈА 2010]. Београдске радио–драме, са популистичком и жанровском нотом, и системом глумачких звезда блиским филму, биле су моћно средство привлачења нових претплатника овој модерној и испрва нимало јефтиној забави.

Краљевина Југославија је била и један од центара општесловенске културе, где је од 1921. до 1941. постојало језгро Царске Русије у изгнанству, што је имало одраз како у радијској култури, тако и у научној фантастици [у овом зборнику видети поводом руског НФ у Краљевини Југославији АНТАНАСИЈЕВИЋ 2021; поводом стрипа исте епохе: СТЕФАНОВИЋ 2021]. Колико су се радијски медиј и НФ тада спојили у случају београдских Руса показале додатна истраживања, али можемо очекивати разна изненађења, како већ знамо из руског доприноса стрипу и књижевној фантастици Србије и Југославије. Осим наведеног руског, постојало је јасно присуство пољске, чешке, бугарске и лужичкосрпске културе, па и фантастике, у овим програмима.

Најбољи пример тог присуства — мада не и баш научног у фантастичком — је радио-игра *Макропулос* на Радио Београду 1939, рађена по драми *Макропулосова тајна* Карела Чапека, за коју је српска публика прво сазнала по извештајима из Прага 1924, а онда је 1934. и видела у извођењу Академског позоришта, у режији Мате Милошевића. Иста драма је добила ново звучно рухо две деценије касније када је емитована на Радио Београду јануара 1957. године у режији Слободана Седлара [KORDA–PETROVIĆ 2006: 29].

⁴ Драматизацију су направили проф. др Винко Витезица и др Густав Браун, уредници књижевних емисија, а улоге су тумачили прваци Народног позоришта из Београда: Јован–Ђедо Антонијевић, Добрица Милутиновић, Дара Милошевић, Сара Тодоровић и Радомир–Раша Плаовић.

Напоредно са Београдом и Србијом, у Хрватској је отворен Радио Загреб 1926. године, који ће бити још једно место од изузетног значаја за југословенску али и преводну фантастику, са многим особеностима.

Немачко бомбардовање Београда 6. априла 1941. уништило је популарни Радио Београд,⁵ тада у згради Академије наука, да би га привремено до 1944. заменио на немачком и српском широм Европе и Северне Африке слушан окупацијски Soldatensender Belgrad — Sender Belgrad, за који слутимо да је могао имати прилоге на нашу ужу тему. После рата је Радио Београд обновљен, али у другом друштвеном оквиру — Титовој верзији ауторитарног социјализма, поретка са латентном антисвесловенском, антиправославном и антисемитском нотом — што је привремено тематски сузило драмски програм (рецимо, антиутопије словенског порекла нису били пожељне).

Али на другој страни су прављени велики успеси: југословенска радиофонија социјалистичког периода је опет представљала окосницу националног радија у свим својим видовима (документарном, драмском и звучном), а својим квалитетима и иновативношћу је заслужено освојила највећи број радиофонских европских и светских награда, више од Британаца или Француза као ондашњих најбољих репера [Тирић 2005], у најјачим конкуренцијама 20. столећа: Prix Italia, Premios ondas, Prix Monte Carlo, Prix Japan, Urtna Price, Prix Mufloн итд. Сличну улогу Београду, иако различитим обимом и понекад уређивачком политиком, имали су и други југословенски радијски центри, пре свега Загреб, али и Нови Сад, Љубљана и Скопље. Све до касних 1950-их радио је био главни електронски медиј, до појаве телевизије, а у разним деловима света и много касније, да би данас имао васкрс захваљујући Интернету.

Радио-драма у Србији данас се емитује већином на Радио Београду (РТ Србије) и Радио Новом Саду (РТ Војводине), на српском и мађарском, али понекад и на језицима словенских мањина у Србији: словачком, русинском, бугарском итд. За пропагирање научне фантастике од највеће су важности Други програм Радио Београда са продукцијом домаћих и страних драма, као и емисија и интернет сајт „Поглед из свемирског брода“ Владимира Годоровића (псеудоним: *Невидљиви Човек*), са традицијом од 1992. године на различитим београдским радио-станицама („Пингвин“, „Индекс“, „Делта радио“, „Радио 011“, „Жабац“, „Студио Б“, „Радио 202“) где српска и регионална публика најпре добија нове вести из светске фантастике, укључујући и словенску.

Нагласимо и постојање ауторских књига фантастичких радио-драма, као и чињеницу да их промовишу и фестивали — рецимо, Фестивал научне

⁵ Исту установу, сада звану Радио-Телевизија Србије, бомбардовао је и НАТО у нападу на СР Југославију 1999. године, уз учешће и немачке војске.

фантастике (ФЕСФ) у Народној библиотеци Србије донео је 1985. и смотру радиофонских НФ дела.⁶

Постоје и персоналне везе. Као значајна повезница две словенске културе делује Растислав Дурман (р. 1956 у Сенти, АП Војводина), српски писац, драматичар и уредник словачког порекла. Један је од значајних делатника фантастике још у СФР Југославији, а присутан је и у Словачкој. Од његових четрдесетак драма многе су писане и продуциране за радио.

Енормни (војно–)политички притисак Запада у 21. веку да се укине богата мрежа стотина медија у јавном и државном власништву у Србији, довео је до тзв. *дивљих* приватизација и бујања нових приватних радио–станица, али радио–драма скоро да нема на њиховим комерцијалним програмима.

ЦИКЛУС „ПАУКОВА МРЕЖА“ (ОД 1957)

Главно упориште фантастике на српском радију је већ седмо десетлеће циклус „Паукова мрежа“. Емитује се традиционално уторком од 18.32 на Радио Београду 2. Усмерен је на драме српских аутора или драматизације класичних дела домаће и светске књижевности у жанровским световима фантазије, страве и ужаса, научне фантастике и крими–приче. Прва драма је емитована 1957. и била је адаптација прозе „Случај Френч“ Агате Кристи, у режији касније чувене редитељке Мире Траиловић, оснивача Битефа (Београдског интернационалног позоришног фестивала).

„Ова *жанровска* серија у потпуности користи *имагинативни потенцијал радија као медија*“ (наша наглашавања), каже Весна Перић, одговорна уредница драмског програма од 2010. године [АНОНИМ 2020). У овим речима ми откривамо програмски проседе колико жанровски толико и концепцијски; он надилази појединачну генерацију и произлази из читаве једне националне културе. Нагласимо овде да је значајан део уредника и аутора драмског програма Радио Београда, баш као и Перићева, потекао са катедре драматургије на Факултету драмских уметности Универзитета уметности у Београду, као круга пословично склоног научној фантастици и фантастици уопште, популарној култури, историји идеја, жанровима и авангарди, али и круга који је добро теоријски утемељен.⁷

⁶ Остали програми 1985. били су: изложбе књига, ликовних дела, стрипа, карикатуре, грамофонских плоча и филателије, као и демонстрациона изложба „Компјутеристика и научна фантастика“. Приказан је и обиман филмски и видео програм, а одржана су и многа предавања и трибине.

⁷ Сама Весна Перић (р. 1972) је практично модел за ову типично београдску комбинацију писац–продуцент–научник. Она је списатељица, драматичар, сценариста, уредник, продуцент, истраживач, доктор наука. Дипломирала је на Катедри за драматургију ФДУ 2003. године; магистрирала је на ФДУ на Групи за студије филма и медија радом *Меморија и филмска романтична комедија: деконструкција наративне* 208

И на примеру „Паукове мреже“, истина, видимо да је западна култура, укључујући у другој половини 20. века супериорну англоамеричку фантастику, била добро заступљена у Југославији и Србији. Али, запажене су у континуитету и адаптације словенске фантастике.

Општој зачудности и фантазији у серији „Паукова мрежа“ припадају класична готичка прича, натприродна страва, парафолклорне приповести, романтичарска зачудништва и ониризми, као и друга најшире и условно схваћена дела фантастике, или барем она са неким елементима, на шта ћемо се осврнути другом приликом.

Међутим, величанственост утицаја радија на масе осећа се много више у случају адаптација словенске научне фантастике, идејне сфере врло опасне за тоталитарне режиме, а тиме и шармантни али злоћудни титоизам, па није чудо да су се ове продукције већином десиле тек након пада овог режима 1990. године. То су биле радио–драме *Верни робот* Станислава Лема (1969); *P. U. P.* Карела Чапека (1990); *Ми* Јевгенија Замјатина (1993); *Кобна јаја* Михаила Булгакова (1994); *Аелита* Алексеја Толстоја (2002)... Овај избор показује више феномена у истом оквиру. Пре свега, то је свест уредништва о историји светске (научне) фантастике, али и о историји идеја. Ту је и труд да се драматизују дела која до сада модерна публика скоро да није видела ни на филму, телевизији или стрипу, а камоли на радију. Такође, на „неутралнијем“, преводном штиву видимо директно разматрање и тумачење идеолошких токова некадашње Југославије, али и данашњих моралних потреба српског друштва. Преиспитивањем класичних научнофантастичких текстова у једном новом добу — када се део парадигми већ десио: технолошких, научних и социјалних (па и антиутопијских) — показује се свест уредништва да научна фантастика није само поља идејног експеримента или метафоре, већ и употребљивог нематеријалног огледа на плану социологије, технологије и чак фундаменталних наука. Уз све наведено, ако се београдска радио-драмска продукција гледа у целини, али и други делови програма, види се суверено познавање уредништва бар неких аспеката инословенских култура.

Нагласимо да се као уметници звука, драматурзи, редитељи, уредници, продуценти, преводиоци или музички сарадници овде појављују многа значајна имена савремене српске драме, радија, па и културе уопште: Зоран Јерковић, Владимир Коларић, Оливера Коларић (актуелна уредница циклуса), Александар Д. Костић, Мелина Кољевић Пота, Андрија Лаврек, Бошко Милин, Владимир Б. Поповић, Саша Радојевић, Зоран Рангелов, Марија Ћирић, да поменемо тек неке...

темпоралности (2009); а докторирала тезом *Теорија наративних конструкција у постјугословенском филму од 1994. до 2008. године* (2016).

Чак и на малом узорку, као што је једна једина серија, видимо континуитет и самосвест којима уредници нуде одабрана дела словенске научне фантастике најширој српској публици. Јасна је намера да се, кроз разоноду и забаву, нежанровски усмереним слушаоцима да повод за размишљање и један осећај *новума*, макар мисаоног, унутар свакодневице.

Даље проучавање радијске прошлости — кроз истраживање звучних записа, новина епохе, или у библиотеци Радио Београда, основаној 1929. године — унапредиће будућа истраживања и разумевање улоге словенске научне фантастике у српској радиофонији, што је, како видимо, међусловенски креативни дијалог који живи и наставља се.

**ПРИЛОГ ЗА РАДИОГРАФИЈУ СЛОВЕНСКЕ НАУЧНЕ
ФАНТАСТИКЕ У ЦИКЛУСУ „ПАУКОВА МРЕЖА“,
РАДИО БЕОГРАД**

Станислав Лем: Верни робот (1969)

Премијера: 1. децембар 1969.; трајање: 49:20; Вук Вучо, редитељ; Мирјана Радојчић, тон мајстор; Варткес Баронијан, музички сарадник.

Карел Чапек: РУР — Росумови универзални работи (1990)

Премијера: 1. октобар 1990.; трајање: 43:55; Божидар Ђуровић, редитељ; Зоран Јерковић, тон мајстор; Драган Митрић, музички сарадник; Александар Д. Костић, уредник

Јевгениј Замјатин: Ми (1993)

Премијера: 1. септембар 1993.; трајање: 24:00; Олга Брајовић, редитељ; Александар Стојковић, тон мајстор; Саша Радојевић, драматизација; Драган Митрић, музички сарадник; Александар Д. Костић, уредник

Михаил Булгаков: Кобна јаја (1994)

Премијера: 1. новембар 1994.; Трајање: 32:50; Ненад Пурић, редитељ; Слободан Станковић, тон мајстор; Милош Кречковић, драматизација; Драган Митрић, музички сарадник; Александар Д. Костић, уредник

Алексеј Толстој: Аелита (2002)

Премијера: 3. април 2002.; Трајање: 26:26; Милош Јагодић, редитељ; Милан Филиповић, тон мајстор; Александар Новаковић, драматизација; Драган Митрић, музички сарадник; Зоран Поповић, уредник

ИЗАБРАНА ЛИТЕРАТУРА О СРПСКОМ И ЈУГОСЛОВЕНСКОМ
РАДИЈУ, РАДИОФОНИЈИ И РАДИО–ДРАМИ

- АНОНИМ (2020): „Паукова мрежа. Радио“. Београд: *НИН*, 24. септембар 2020.
- АНТАНАСИЈЕВИЋ, Ирина (2021): „Фантастика руске емиграције у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца / Југославији“. У: *Словенска научна фантастика код Срба*, зборник, уредио Дејан Ајдачић. Београд: Алма.
- ВИКИПЕДИЈА, слободна енциклопедија (2010): „Радио-драма“. <https://sr.wikipedia.org/sr-ec/Radio-drama>
- ДОНИЋ, Војислав; РАЛИЋ, Александра (прир.) (2004): *Фонографија радиофонијских дела Драмског програма Радио Београда : 1924–2004*. Београд : Радио Београд.
- ЈОВАНОВИЋ, Рашко В.; ЈАЋИМОВИЋ, Дејан (2013): *Лексикон драме и позоришта*. Београд: Просвета. О радију: с. 775; кроз књигу и многе друге сродне одреднице.
- ЈОКИЋ, Мирослав (2004): *Историја радиофоније у три епохе. Епоха 1, Настанак радија : (1877–1906)*. Београд: Радио–телевизија Србије. (Библиотека Уметност звука).
- ЈОКИЋ, Мирослав Б. (2004): *Историја радиофоније у три епохе. Епоха 2, Директни преноси : (1906–1948)*. Београд: Радио–телевизија Србије.
- ЈОКИЋ, Мирослав (2008): *Историја радиофоније у три епохе. Епоха 3, Магнетофонска револуција : (1944/49–2004)*. Београд: Радио–телевизија Србије.
- НИКОЛИЋ, Мирјана (2010): *Sender Belgrad : окупацијски Радио Београд (Зендер Белград) : радиофонија у Србији током Другог светског рата*. Београд: РТС Радио Београд.
- РИСТОВИЋ Сава. (1998): „Креативни звук: осма уметност“. *Уметност на крају века* (I), приредила Ирина Суботић. Штампано издање: Београд: Слио. Електронско: Београд: Пројекат Растко, 2000. <https://www.rastko.rs/likovne/xx vek/sava ristovic c.html>
- СТЕФАНОВИЋ, Зоран (2021): „Српски и југословенски стрип и словенска научна фантастика“. У: *Словенска научна фантастика код Срба*, зборник, уредио Дејан Ајдачић. Београд: Алма.
- ТАТИЋ, Дарко (1994): „Радио“. *Историја српске културе*. Горњи Милановац: Дечије новине; Београд: Удружење издавача и књижара Југославије. Електронско издање: Пројекат Растко. https://www.rastko.rs/isk/isk_28_c.html
- ЋИРИЋ, Марија (2005): „'Осма уметност': Рађање први кораци радиофоније“. *New Sound* (25), 61–70. Available online at <http://www.newso->

und.org.rs/pdf/sr/ns25/M.Ciric-Osma%20umetnost%20-%20prvi%20kora-
ci%20radiofonije.pdf

- GALIĆ, Mirko (Glavni urednik) (2016): *Leksikon radija i televizije*. Zagreb: Hrvatska radiotelevizija; Naklada Ljevak. (Drugo dopunjeno i izmijenjeno izdanje)
- JOKIĆ, Miroslav B. (?): „Kratak pregled istorije radiofonije u Srbiji: Prva epoha u sistemu direktnih prenosa 1924–1941.“ Beograd: Radio Beograd. http://www.radiobeograd.rs/download/DDI_Istorija%20radiofonije.pdf.
- JOVANOVIĆ, Raško V. (1976): „Domaće dramsko nasleđe na radiju“. *RTV Teorija i praksa*, sv. 3/76. Beograd: Radio–televizija Beograd, str. 158–166
- KORDA–PETROVIĆ, Aleksandra (2006): *Od robota do insekata (Recepcija dramskog dela K. Čapeka u srpskoj kulturi)*, Beograd: Zadužbina Andrejević.
- MILOVANOVIĆ, Miodrag (2016): *Srpska naučna fantastika*. Beograd: Everest Media.
- NICHOLLS, Peter; CLUTE, John (Eds.) (1993): *Encyclopaedia of Science Fiction*, The. 2nd Revised edition: Orbit.
- NIKOLIĆ, Mirjana (2006): *Radio u Srbiji (1924–1941)*. Beograd: Zadužbina Andrejević (Biblioteka Academia, 147).
- RAZNI (1976): „Uz pedesetogodišnjicu radija u Jugoslaviji“. (Тематски блок). *RTV Teorija i praksa*, sv. 3/76. Beograd: Radio–televizija Beograd.
- RISTIĆ, Jovan; JOVIĆEVIĆ, Dragan (2015): *Izgubljeni svetovi srpskog filma fantastike / The Lost Worlds Of Serbian Fantastic Cinema*. Beograd : Filmski centar Srbije.
- ŽIVKOVIĆ, Zoran (1990): *Enciklopedija naučne fantastike 1–2*. Beograd, Prosveta. Novo jednotomno izdanje: Živković, Zoran (2010): *Enciklopedija naučne fantastike*. Smederevo: Heliks.

СЛОВЕНСКА НАУЧНА ФАНТАСТИКА КОД СРБА : ЗБОРНИК РАДОВА

Уредио Дејан Ајдачић

1. издање

Издавач:

„Алма”, Београд

За издавача:

Ђорђе Оташевић

Ликовно обликовање корица:

Дејана Јовановић

Штампа и повез:

„Алма”, Београд

Тираж:

200

ISBN:

978-86-7974-914-7

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
821.16.09(082)

СЛОВЕНСКА научна фантастика код Срба : зборник радова / уредио Дејан Ајдачић.
– 1. изд. – Београд : Алма, 2021 (Београд : Алма). – 323 стр. : илустр. ; 24 см. – (Библиотека
Тематски зборници / [Алма, Београд] ; књ. 11)

Текст ћир. и лат. – Према Уводној речи публикација садржи радове са Конференције „Сло-
венска научна фантастика код Срба“ одржане 29. октобра 2020. у виду видео сусрета као 6.
међународна конференција у циклусу „Словенска фантастика“. – Тираж 200. – Стр. 7:
Уводна реч / Дејан Ајдачић. – Напомене и библиографске референце уз радове. – Библио-
графија уз већину радова.

ISBN 978-86-7974-914-7

1. Ајдачић, Дејан, 1959- [уредник] [аутор додатног текста]

а) Словенска књижевност – Мотиви – Фантастика – Зборници

COBISS.SR-ID 45638921